

(2. GRUP KİTAP MODÜLÜ)

I. UZLAŞMA KAPSAMINA GİREN SUÇLAR

A. GENEL OLARAK UZLAŞMANIN KAPSAMI

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 253. maddesinin 1. fıkrasında, uzlaşmanın uygulanabileceği suçlar, 2. fıkrada özel kanunlardaki suçlarda uzlaşmanın kapsamı açıklanmış, 3. fıkrada ise uzlaşmanın uygulanamayacağı suç tiplerinden söz edilmiştir.

Uzlaşma kapsamındaki suçlar kanunda şöyle sayılmıştır;

a) Soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı suçlar

b) Şikayete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın Türk Ceza Kanununda yer alan;

1- Kasten yaralama (3. fıkra hariç madde 86, madde 88)

2- Taksirle yaralama (madde 89)

3- Konut dokunulmazlığının ihlali (m.116)

4- Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması (m.234)

5- Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması, (4. fıkra hariç madde 239)

CMK 253. madde düzenlemesi bakımından uygulamada tereddüt duyulan bazı konular bulunmaktadır. Bunlardan ilki, **kasten yaralama suçunun 86. maddedeki boyutu aşp, 87. madde kapsamına girmesi halidir.**

Kanunda yalnızca 86. maddenin uzlaşmaya tabi olduğu madde bazında gösterilmiştir. Bu nedenle, herhangi bir nedenle eylem 87. maddenin uygulanmasını gerektirmekteyse, suçun uzlaşma kapsamında olmadığı kabul edilmelidir.

İkinci konu, **hırsızlık amacıyla konut dokunulmazlığı suçunun işlenmesidir.** 5237 sayılı TCK'nin 142/4. maddesinde 5560 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonucunda, bu tür eylemlerde şikayet aranmayacağı belirtilmiş, değişiklik gerekçesinde ise bu durumda uzlaşmanın da uygulanamayacağı ima edilmiştir. Buna karşın değişikliği yapan aynı 5560 sayılı Kanun ile CMK 253. madde de değiştirilmiş ve yukarıda görüldüğü üzere "şikayete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın konut dokunulmazlığının ihlali suçu" uzlaşma kapsamına alınmıştır. Ayrıca, değişik 142/4. madde yalnızca şikayet noktasındadır. Kanunun bu açık ifadesi karşısında 116. maddenin her durumda uzlaşmaya tabi kılınması gerekmektedir. Bu konudaki diğer bir husus, Kanunda 'konut dokunulmazlığının ihlali' suçunun uzlaşmaya tabi olduğunun açıklanması nedeniyle, işyeri dokunulmazlığını bozma suçunun madde kapsamına girip girmeyeceği hususudur. Belirtelim ki, TCK 116. madde başlığı 'konut dokunulmazlığının ihlali'dir. Bu nedenle kanun koyucu CMK 253/1. maddede suç adından bahsedip ayrıca 116. maddeyi de saydığına ve bir istisna getirmediğine göre, hem konut ve hem de 116. madde içindeki işyeri dokunulmazlığını bozma suçu uzlaşmaya tabi durumdadır.

Üçüncü husus, özel yasalardaki şikayete bağlı suçların uzlaşmaya tabi olup olmadığı konusudur. CMK 253/2. maddenin ilk cümlesinde şikayete bağlı suçların hariç tutulmuş olması, bu suçların kapsam dışında tutulduğu anlamında değildir. Aksine bu ifadeyle, özel yasalarda düzenlenen şikayete bağlı suçların da kural olarak uzlaşmaya tabi olduğu, ancak şikayete bağlı olmayan suçların uzlaşmaya tabi sayılabilmesi için ilgili özel

yasada açık bir düzenlemeye gerek bulunduğu hususu açıklanmaya çalışılmıştır. Bu bakımdan, özel yasalarda yer alan şikayete bağlı suçlar, aksine bir düzenleme yoksa 253/2. madde dolayısıyla uzlaşmaya tabi suçlardır.

Açıklanması gereken diğer bir husus da, **şikayet dışında bazı kanunlarda öngörülen; talep, başvuru, mütalaa gibi soruşturma veya kovuşturma koşullarının da şikayet kavramı içinde ve bu suçların da uzlaşma kapsamında sayılıp sayılmayacağı** konusudur. Kanun yalnızca şikayete tabi suçların uzlaşma kapsamında olduğunu belirtmiş olduğundan, sayılan diğer soruşturma ve kovuşturma koşulu olan nedenler uzlaşma kapsamında görülemeyecektir.

Çocuk Koruma Kanununun **5560 sayılı Kanunla değiştirilmesinden önce, suçta sürüklenen çocuklardan,** 15 yaşını doldurmayan çocuklar için; alt sınırı üç yılı aşmayan suçlar, 15 yaşını doldurup 18 yaşını doldurmayanlar ise alt sınırı iki yılı aşmayan hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar uzlaşma kapsamına alınmıştı. Ancak 5560 sayılı Kanun ile çocuklarla ilgili bu ayrıcalığa son verilmiş ve uzlaşma kapsamı onlar için de genel kurala tabi kılınmıştır. Ancak, 5560 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 19. 12. 2006 tarihinden önce işlenen suçlar bakımından lehe hüküm olması nedeniyle aynı kapsamın uygulanması gerekmektedir.

B. UZLAŞMA KAPSAMINI BELİRLEYEN KOŞULLAR

1. Suçun Şikayete Tabi Olması Koşulu¹

CMK'nın 253/1. maddesi uyarınca, soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı suçlar; hangi kanunda düzenlendiğine bakılmaksızın uzlaşmaya tabidir. Daha açık bir ifadeyle TCK ve gerekse özel kanunlarda düzenlenen şikayete bağlı suçlar uzlaşma kapsamındadır. Ancak, şikayete tabi olsa dahi, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar ile etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar uzlaşmaya tabi değildir.

Şikayet, suç nedeniyle haksızlığa uğrayan veya zarar gören kişinin, suçun takip edilmesi yolundaki istemidir. Şikayet, kovuşturma şartıdır. Şikayetin, diğer bir usul hukuku kurumu olan ihbar ile aynı anlamda olmadığı açıktır. *İhbar*, suç oluşturan bir eylemin, kovuşturmayla yetkili makamlara veya durumu bu makamlara bildirmekle yükümlü diğer bir mercie bildirilmesidir.

Kanunlarda şikayet dışında, soruşturma yapılabilmesi için benzer bazı kurumlara da yer verilmiştir. Bunlar; talep, müracaat, mütalaa veya başvuru gibi Ceza Muhakemesi kurumlarıdır.

Talep, devletin resmi kurumlarının başvurusudur, geri alınamaz ve süreye bağlı değildir. Talep üzerine C. savcısı dava açmaya mecburdur. Talep, şikayetten farklı bir hukuksal kurum olduğundan, talep koşullu suçlar uzlaşmaya tabi değildir.

Müracaat, bazı devlet makamlarının yaptığı ve şikayete benzer bir usuldür. Müracaat üzerine C. savcısı dava açmak zorunda değildir. Şikayetten farklı olarak müracaat süreye bağlı değildir ve geri alınamaz. 765 sayılı TCK'nın 164 ve 165. maddelerinde müracaat koşulu bulunmaktaydı, ancak bu suçların karşılığını oluşturan 5237 sayılı TCK'nın 340 ve 341. maddelerinde şikayete yer verilmiştir.² Müracaat koşulunun arandığı suçlar uzlaşmaya tabi değildir.

Mütalaa, vergi suçlarında söz konusu olmaktadır. Vergi Usul Kanununun 367/1. maddesi gereği, suçu tespit eden kişi maliye müfettişi, hesap uzmanı veya gelir kontrolörü değilse, durum ancak Defterdarlığın mütalaa ile C. savcılığına bildirilebilmektedir. Mütalaa koşulu, şikayetten ayrı ve farklı bir hukuki kurum olmakla, bu tür suçlar uzlaşmaya bağlı değildir.

¹ **Kaymaz**, Seydi/Gökcan, H.Tahsin, Uzlaşma ve Önodeme, 2.Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007, s. 100.

² **Nuhoğlu**, Ayşe, Uzlaşma Bakımından Şikayete Tabi Suçlar, (İN: Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaşma, Yayına Hazırlayan Feridun Yenisey, İstanbul 2005), s. 282.

Başvuru da Bankacılık Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanununda öngörülmüştür. Başvuru da müracaat niteliğindedir. Bir görüşe göre, 5237 sayılı TCK'da müracaat koşulu öngörülmediğinden şikayet olarak değerlendirilmelidir.³ Ancak kimi özel kanunlarda düzenlenen ve gerçekleşmediğinde soruşturma yapılmasını önleyen şikayet benzeri diğer kurumlar şikayet ile aynı nitelikte değildir. Bunların şikayetten en önemli farkı geri alınamamalarıdır. Bir kez talep, müracaat veya başvuruda bulunulur ya da mütalaa verilmiş olursa, artık soruşturma başlar ve bu irade geri alınmaz. Bu nedenle belirtilen kurumların TCK içerisinde düzenlenmemiş bulunmalarının bir önemi yoktur. Dolayısıyla yukarıda sayılan diğer hukuk kurumlarının şikayet olarak kabul edilmesi mümkün bulunmadığı gibi bu tür suçların da uzlaşmaya tabi kılınması yasaya aykırı olacaktır.⁴

Re'sen kovuşturulan suçların kanun tarafından uzlaşma kapsamına alınmış olması, bu suçların şikayete tabi olduğu anlamına gelmemektedir. Aynı şekilde, şikayetten vazgeçme ve uzlaşma kurumları da farklı hüküm ve sonuçları bulunan hukuki kurumlardır. Bu nedenle, uzlaşma iradesinin açıklanması, şikayetten vazgeçildiği anlamına gelmediği gibi, şikayetten vazgeçme iradesinin beyan edilmesi de, uzlaşma iradesi yerine geçmeyecektir. Nitekim bir Yargıtay kararında bu husus şöyle açıklanmıştır;

“Sanığa atılı silahla kasten yaralama suçu, soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı suçlardan olmayıp, ancak; 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 24. maddesi uyarınca çocukların işlediği bu suçun da çocukların yararı gözetilerek uzlaşma kapsamına alındığı, sanığın çocuk olması nedeniyle suçun uzlaşma kapsamına girmesi, eylemi şikayete tabi suç haline dönüştürmeyeceğinden, 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 24 ve 5271 Sayılı CMK'nın 253 ve 254. maddeleri gereğince usulüne uygun uzlaştırma işlemleri yapılmadan, soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı olmadığı halde; yalnız Çocuk Koruma Kanunu uyarınca ayrıksı olarak uzlaşma kapsamına giren bu suçun şikayete bağlı suç gibi kabul edilerek, yakınının şikayetten vazgeçmesi nedeniyle, uzlaşmanın fiilen gerçekleştiği şeklindeki yasal olmayan gerekçe ile kamu davasının düşürülmesine karar verilmesi, bozmayı gerektirmiştir.”⁵

2. Muhakeme ve Cezalandırma Şartlarının Bulunması

a. Ceza Muhakemesi Şartlarının Gerçekleşmesi⁶

Uzlaşma hükümlerinin uygulanabilmesi için her şeyden önce fiilin ‘soruşturulabilir’ veya ‘kovuşturulabilir’ olması zorunludur. Fiilin soruşturulabilir ve kovuşturulabilir olmasından maksat, fiilin ceza kovuşturmasına tabi olması, yani muhakeme şartlarının (soruşturma ve kovuşturma şartlarının) bulunmasıdır. Bu şartlar; şikayet, izin, talep ve karardır.

Şikayete tabi suçlar bakımından süresinde kullanılan şikayetin varlığı kovuşturma için zorunludur, zira şikayet yoksa fiil kovuşturulamayacaktır. İzne tabi bir suç bakımından da izin şartının gerçekleşmesi gerekir. Örneğin 4483 sayılı Kanun gereği izin alınması gereken bir suç işlenmiş ise, fiilin soruşturulabilir olabilmesi için öncelikle yetkili idari merciin soruşturma izni vermiş olması gereklidir. İzin alınır ve soruşturma başlarsa, uzlaşma hükümleri ancak bundan sonra uygulanabilir.

Talep şartı da, bazı suçlar için öngörülmüştür. Bir suçun soruşturulabilmesi için resmi bir makamın talepte bulunması gerekli ise, bu halde ilgili makamın talebi olmaksızın ceza kovuşturması başlatılamaz. Talep şartı gerçekleşmediği için soruşturma başlatılmadığı takdirde uzlaşma hükümleri de uygulanamaz.

³ Nuhoglu, agm. s. 283.

⁴ Kaymaz, Seydi/Gökcan, H.Tahsin, Uzlaşma ve Önödeme, 2.Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007, s. 100.

⁵ 2.CD. 25.1.2007, 2006/6919 - 2007/899; ymaz, Seydi/Gökcan, H.Tahsin, Uzlaşma ve Önödeme, 2.Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007, s. 100.

⁶ Kaymaz, Seydi/Gökcan, H.Tahsin, Uzlaşma ve Önödeme, 2.Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007, s. 104.

Karar şartı, kovuşturma şartı olarak milletvekilleri hakkında geçerlidir. Bir kişinin suç işledikten sonra milletvekili olması veya milletvekili iken suç işlemesi durumunda, Anayasanın 83. maddesinde sayılan kısıtlamalar haricinde soruşturma işlemleri yapılabilir ve dava açılabilir ise de yargılama yapılamaz, durma kararı verilerek Meclis'ten yasama dokunulmazlığının kaldırılması istenilir. Dokunulmazlığın kaldırılması 'kararı' verilmeden önce soruşturma yapılabildiğinden, soruşturma evresinde uzlaşma hükümlerine de başvurulabilir.

b. Failin Cezalandırma Yeteneğinin Varlığı⁷

Bir fiilin soruşturulabilir olması, uzlaşma hükümlerinin uygulanabilmesi için tek başına yeterli değildir. Ayrıca, failin cezalandırılabilir olması, yani kusurunu ortadan kaldıran nedenlerin bulunmaması da gereklidir. Failin yaşının küçüklüğü, sağır ve dilsizlik, akıl hastalığı gibi nedenlerle kusur yeteneğinin bulunmadığı hallerde faile ceza verilemez. Bu kişilere karşı güvenlik tedbiri uygulanabilir ise de ceza verilemediğinden, uzlaşma hükümlerinin uygulanması mümkün değildir. Çünkü uzlaşma, ceza sorumluluğunun alternatifidir, güvenlik tedbirlerinin değil.

Küçüklük, ceza sorumluluğunu kaldıran nedenlerdendir. TCK'nın 31. maddesi uyarınca 12 yaşını tamamlamayan küçüğün ceza sorumluluğu yoktur. Fiili işlediği sırada 12 yaşını doldurup 15 yaşını tamamlamamış olan küçüklerden, fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama veya davranışlarını yönlendirme yeteneği yeterince gelişmemiş bulunanların da ceza sorumluluğu yoktur. Bu kişiler hakkında da uzlaşma hükümleri uygulanamaz. Bu grupta olanların işlediği fiilin anlam ve sonuçlarını algılama ve davranışlarını yönlendirme yeteneğinin bulunmaları durumunda kendilerine ceza verilir, fakat indirim yapılır. İşte gerek 12-15 yaş ve gerekse 15 – 18 yaş grubunda olup, ceza verilerek yaşı nedeniyle cezasında indirim yapılması gereken küçükler hakkında uzlaşma hükümleri uygulanabilir.

Sağır ve dilsizlik de ceza sorumluluğunu kaldıran veya azaltan nedenlerdendir. Türk Ceza Kanununun 33. maddesine göre, 15 yaşını doldurmamış sağır ve dilsizlerin ceza sorumluluğu yoktur. 15 yaşını doldurup da 18 yaşını doldurmamış bulunan sağır ve dilsizler ise 12 yaşını doldurduğu halde 15 yaşını doldurmamış olan küçüklerle ilişkin hükümlere (m.31/2) tabidirler. Bu gruptakilerden ceza verilebilir nitelikte olanlar ile 18 yaşından büyük olan sağır ve dilsizler hakkında uzlaşma hükümleri uygulanabilir. Ceza verilemeyenler hakkında ise uzlaşma hükümlerinin uygulanması mümkün olmayacaktır.

Akıl hastalığı, kusuru ortadan kaldıran veya azaltan bir nedendir. TCK'nın 32/1. maddesi uyarınca akıl hastalığı nedeniyle işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli ölçüde azalmış olan kişinin ceza sorumluluğu yoktur. Ceza sorumluluğu bulunmayan akıl hastası failer hakkında uzlaşma da uygulanamaz. Akıl hastalığının 32/1. maddesi kapsamında bulunması, yani failin kusur yeteneğinin kısmen bulunması durumunda faile ceza verilebilmektedir. Bu halde uzlaşma hükümleri de uygulanabilir.

3. Uzlaşma Hükümlerinin Zaman Bakımından Uygulanması

a. Görülmekte Olan Davalarla İlgili Uygulama⁸

Yargıtay, uzlaşma hükümlerinin hukuki niteliğinin karma nitelikli olduğunu kabul etmektedir. Başka bir anlatımla Yargıtay'a göre uzlaşma kurumu bir yönüyle usul hukuku kurumu olmakla birlikte, ceza ilişkisini sona erdirmesi nedeniyle maddi ceza hukuku ile de ilgilidir;

“5271 sayılı CYY'nın 253 – 255. maddelerinde düzenlenen uzlaşma kurumu, uygulama yöntemini düzenlemesi ve anılan yasada yer alması nedeniyle usul hukuku kurumu olması dolayısıyla derhal yürürlük ilkesine tabi ise de, fail ile Devlet arasındaki

⁷ Kaymaz, Seydi/Gökcan, H.Tahsin, Uzlaşma ve Önödeme, 2.Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007, s. 105.

⁸ Kaymaz, Seydi/Gökcan, H.Tahsin, Uzlaşma ve Önödeme, 2.Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007, s. 145.

ceza ilişkisini sona erdirmesi bakımından maddi hukuka da ilişkin bulunması nedeniyle”⁹

Uzlaşmanın maddi hukukla da ilgili görülmesinin sonucu olarak, uzlaşma hükümlerinin yalnızca yürürlüğe girdikleri sıradaki işlem ve olaylar bakımından uygulanması söz konusu olmamalıdır. Uzlaşma hükümleri bakımından TCY'nın 7/2. maddesi gözetilerek sanık lehine olması nedeniyle suç tarihinden sonraki yasa değişiklikleri de dikkate alınmalıdır. Örneğin daha önce uzlaşma kapsamına girmeyen bir suçun (5560 sayılı Kanunla değişik 253/1 maddesindeki gibi) sonradan kapsama alınması durumunda, soruşturma ve kovuşturma evresinde görülen dosya ve davalarda uzlaşma hükümleri uygulanmalıdır. Yine bu değişiklik kanun yolu sürecinde iken gerçekleşmiş ise bozma nedeni de kabul edilmelidir. Fakat 5560 sayılı Kanunun Geçici 1. Maddesinde; “bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla hükme bağlanmış olmakla beraber henüz kesinleşmemiş olan dosyalarda, uzlaşma kapsamının genişlediğinden bahisle bozma kararı verilemez” hükmü getirilmiştir.

Belirtelim ki Yargıtay 5560 sayılı yasanın yürürlüğe girmesinden önce işlenip o dönemde uzlaşma kapsamında olmasına rağmen 5560 sayılı yasa ile yapılan değişiklikle uzlaşma kapsamından çıkarılan suçlar bakımından uzlaşma hükümlerinin uygulanması gerektiğine hükmetmiştir. Yargıtay, 5560 sayılı Kanun ile Çocuk Koruma Kanununun 24. maddesinin değiştirilmesi sonucunda çocuklar bakımından uzlaşma kapsamındaki bir çok suçun kapsam dışına çıkarılması konusunda, kanun değişikliği öncesinde işlenen suçlarda yine uzlaşma hükümlerinin uygulanması gerektiğini kabul etmektedir; *“CYY'nin 253. maddesini değiştiren 5560 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği 19.12.2006 tarihinden önce verilmiş olan kararlarda uygulama olanağı bulunan 5395 sayılı Ç.K.Y'nin 24. maddesi uyarınca uzlaşma hükümlerinin uygulanmasına yer olup olmadığı tartışılmadan hüküm kurulması, yasaya aykırıdır.”*¹⁰

5560 sayılı Kanunla değişik 253/1. madde ile önceden uzlaşma kapsamına giren cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ile etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen şikayete tabi suçlar uzlaşma kapsamı dışına çıkartılmıştır. Başka bir deyişle, örneğin suç tarihi itibarıyla TCK'nın 102/1. maddesindeki suç uzlaşma kapsamında olup, henüz soruşturma sonuçlanmamış ya da kamu davası hükme bağlanmamış iken yasa değişikliği ile kapsam dışına alınmışsa, yine uzlaşma girişiminde bulunulması zorunludur. Nitekim Yargıtay uygulaması da bu yöndedir.¹¹

Bazı suçlar da sonradan uzlaşma kapsamına alınmış olabilir. Bu halde de henüz soruşturma sonuçlandırılmamış veya kamu davası karara bağlanmamış ise uzlaşma hükümlerinin uygulanması gerekir.

Kanunun mevcut düzenlemesine göre, uzlaşmanın kapsamını genişleten 5560 sayılı yasa değişikliği dosyanın kanun yolu sürecinde olduğu sırada meydana gelmiş ise 5560 sayılı Kanunun Geçici 1. maddesi gereği bu husus bozma nedeni yapılamayacak ise de, başka bir nedenle bozma kararı verilmiş ise, bozma üzerine dosya kendisine gelen mahkemenin uzlaşma hükümlerini uygulaması gerekmektedir. Ayrıca, 5560 sayılı yasanın yürürlüğe girdiği

⁹ 4.CD. 13.6.2007, 4984/5662; **Kaymaz**, Seydi/**Gökcan**, H.Tahsin, Uzlaşma ve Önödeme, 2.Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007, s. 53.

¹⁰4.CD. 22.01.2007, 2006/6668 - 2007/442. (Not: Sanığın yargılandığı suç 5237 sayılı TCY'nın 265. maddesiyle ilgilidir)

¹¹“Sövme ve cinsel taciz eylemlerine ilişkin temyize gelince; başkaca nedenler yerinde görülmemiştir. Ancak; sanığa yükletilen sövme ile 5560 sayılı Yasanın 24. maddesi ile değişik 5271 sayılı CYY'nin 253/3. maddesinde cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda uzlaşma yoluna gidilemeyeceği öngörülmüş ise de, lehe yasa (5237 sayılı TCY.m.7) ve kazanılmış hak (1412 sayılı CYY.m.326/son) hükümlerinin uygulanması zorunluluğu karşısında cinsel taciz eylemlerinin uzlaşma kapsamında kalması nedeniyle 5271 sayılı CYY'nin 253 ve 254. maddeleri uyarınca uzlaşma hükümlerinin yapılması ve sonucuna göre karar verilmesi gerektiğinin gözetilmemesi, yasaya aykırıdır.” 4.CD. 18.4. 2007, 1650/3612.

19.12.2006 tarihinden önce işlenip de soruşturulması ve kovuşturulması devam eden ve 5560 sayılı yasayla uzlaşma kapsamına alınan suçlar bakımından uzlaşma hükümlerinin uygulanması lazımdır.

b. Kesinleşen hükümlerde uzlaşma uygulaması

Uzlaşma hükümlerinin yürürlüğe girmesinden önce **kesinleşmiş mahkumiyet hükümleri bakımından uygulanıp uygulanamayacağı** hususu da başka bir tartışma konusudur. Uzlaşmanın salt usul hukuku kurumu olduğu kabul edildiği takdirde, kesinleşen hükümlerde uygulanamayacağı açıktır.

Uzlaşma kurumunun maddi hukuk ile de ilişkili olduğunun kabul edilmesi durumunda, kesinleşen kararların da uzlaşma nedeniyle uyarılama yargılamasına tabi tutulup uzlaştırma girişiminde bulunulması gerektiği ileri sürülmektedir. Belirtelim ki Yargıtay kararlarında bu görüş kabul edilmiştir.¹² Yargıtay 4. Ceza Dairesinin aksi fikri savunan kararını inceleyen Ceza Genel Kurulu, kesinleşmiş hükümlerde uyarılama yargılaması sırasında, duruşma açılarak uzlaşma hükümlerinin uygulanması gerektiğine işaret etmiştir;

“Uzlaşma hükümlerinin kesinleşmiş hükümlere uygulanabileceğine ilişkin itiraz yönünden; ...Yerel Mahkemece tüm suçlar yönünden, lehe yasa değerlendirmesinin duruşmalı yapılarak, hükümlünün hukuki durumunun incelenmesi zorunluluğu bulunduğundan, uyarılama yargılaması için duruşma açıldığında, öncelikle taraflar yargılamadan haberdar edilip, 5271 sayılı CMY'nın 253 ve 254. maddeleri hükümlerince, uzlaşma kapsamında yer alan suçlar yönünden, uzlaşma girişiminde bulunulacak, başarılı olunması halinde, uzlaşma koşullarına göre o davaların düşmesine veya koşulların varlığı halinde hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilecek, bu şekilde uzlaşma kapsamındaki suçlarla ilgili uyuşmazlık sonuçlandırılacaktır. Uzlaşma girişiminin başarısız olması halinde ise, 5252 sayılı Yasanın 9/3. maddesine göre, lehe yasa belirlenerek hükümlünün hukuki durumu hükme bağlanacaktır. Bu itibarla, Yargıtay C.Başsavcılığının uzlaşma kapsamında yer alan suçlar yönünden, öncelikle uzlaşma hükümlerinin uygulanması gereğine işaret eden itiraz nedeni yerinde olup, bu yöne ilişkin itirazın kabulüne karar verilmelidir.”¹³

C. TÜRK CEZA KANUNUNDAKİ UZLAŞMAYA TABİ SUÇLAR

1- Bir Türk vatandaşının TCK 13.maddede yazılı suçlar dışında aşağı sınırı bir yıldın az hapis cezasını gerektiren bir suçu yabancı ülkede işlediği ve kendisi Türkiye'de bulunduğu takdirde, bu suçtan dolayı yabancı ülkede hüküm verilmemiş olması ve

¹² “765 sayılı TCY'nın 482/3. maddesi ve 647 sayılı Yasanın 4/1. maddesi uyarınca 726.927.000TL ağır para cezası ile cezalandırılan ve kesinleşen hükmün infazı sırasında lehe değerlendirme istemi üzerine mahkemesince aynı yasal hükümlerle 756 YTL adli para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin hükme yönelik olarak, kanun yararına bozma isteyen tebliğnamede;

Kanun yararına Sanığın üzerine atılı sövme suçunun şikayete tabi suçlardan olması ve uzlaşma hükümlerine bağlı bulunması karşısında, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Uzlaşma" başlıklı 253. maddesi hükümlerinin öncelikle uygulanması suretiyle sonucuna göre bir karar verilmesi gerektiğinin dikkate alınmamasında isabet görülmediğinden 5271 Sayılı CMK'nın 309. maddesi uyarınca anılan kararın bozulması lüzumu kanun yararına bozma talebine dayanılarak ihbar olunmakla gereği düşünüldü:

Kanun yararına bozma istemi yerinde görüldüğünden B. I. Sulh Ceza Mahkemesinden verilir kesinleşen 24.2.2006 gün ve 1566-373 sayılı kararın 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 309. maddesinin 4.fikrasının (b) bendi uyarınca BOZULMASINA, müteakip işlemlerin mahallinde mahkemesince yerine getirilmesine, oybirliğiyle karar verildi.” 2.CD. 5.7.2007, 11172/10198; **Kaymaz**, Seydi/**Gökcan**, H.Tahsin, Uzlaşma ve Önödeme, 2.Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007, s. 148.

¹³ CGK. 30.10.2007, 4-200/219.

Türkiye'de kovuşturulabilirliği bulunması ve zarar görenin şikayeti olması hali (11/2)

2- Bir yabancıнын TCK 13.maddede yazılı suçlar dışında, Türk Kanunlarına göre aşağı sınırı en az bir yıl hapis cezasını gerektiren bir suçu yabancı ülkede bir Türk vatandaşının veya Türk kanunlarına göre kurulmuş özel hukuk tüzel kişisinin zararına işlenmesi, bu suçtan dolayı yabancı ülkede hüküm verilmemiş olması, failin Türkiye'de bulunması ve suçtan zarar görenin şikayetçi olması hali (12/2)

3- Kasten yaralama (3. fıkra hariç madde 86) uzlaşmaya tabi.

4- Kasten Yaralamanın ihmali davranışla işlenmesi (88) uzlaşmaya tabi.

5- Taksirle yaralama; 89. maddedeki suçların tümü, şikayete tabi olup olmadıklarına bakılmaksızın uzlaşma kapsamındadır.

6- Tehdit (106/1, ikinci cümle); şikayete tabi ve uzlaşma kapsamında.

7- İş ve çalışma hürriyetini ihlal (117/1); şikayete tabi. Uzlaşma kapsamında.

8- Kişilerin huzur ve sükununu bozma (123); şikayete tabi. Uzlaşma kapsamında.

9- Hakaret (125), kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenen (125/3-a) hariç, şikayete tabi, uzlaşma kapsamında.

10- Kişinin hatırasına hakaret (130) şikayete tabi ve uzlaşma kapsamında.

11- Haberleşmenin gizliliğini ihlal (132); şikayete tabi ve uzlaşma kapsamında.

12- Kişiler arasındaki konuşmaları dinlenmesi ve kayda alınması (133); şikayete tabi ve Uzlaşma kapsamında.

13- Özel hayatın gizliliğini ihlal (134); şikayete tabi ve uzlaşma kapsamında.

14- Alacağın tahsili maksadıyla cebir veya tehdit kullanılması (150/1); bu halde tehdit ve yaralama suçuna ilişkin hükümlerin uygulanacağı belirtildiğinden, işlenen fiilin tehdit (1061-2.c) suçunun şikayete bağlı hali ile sınırlı olması veya yaralama suçunun 86. maddenin 1. veya 2. fıkrasını aşmayan boyutta bulunması durumunda uzlaşma da uygulanmalıdır.

15- İbadethanelere ve mezarlıklara zarar verme (153/1,2). Kanununun 167/2. maddesinde belirtilen kişilerin zararına işlenmesi halinde şikayete tabi ve uzlaşma kapsamında.

16- Hakkı olmayan yere tecavüz (154/1) Kanunun 167/2. maddesinde belirtilen kişilerin zararına işlenmesi halinde şikayete tabi ve uzlaşma kapsamında.

17- Hakkı olmayan yere tecavüz (154/3); Kanunun 167/2. maddesinde belirtilen kişilerin zararına işlenmesi halinde şikayete tabi ve uzlaşma kapsamında.

18- Bedelsiz senedi kullanma (156/1). Şikayete tabi. Uzlaşma kapsamında.

19- Kaybolmuş veya hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf (160). Şikayete tabi ve uzlaşma kapsamında.

20- Şirket veya kooperatifler hakkında yanlış bilgi (164/1), Kanununun 167/2. maddesinde belirtilen kişilerin zararına işlenmesi halinde şikayete tabi ve uzlaşma kapsamında.

21- Suç eşyasının satın alınması ve kabul edilmesi (165/1), Kanununun 167/2. maddesinde belirtilen kişilerin zararına işlenmesi halinde şikayete tabi ve uzlaşma kapsamında.

22- Bilgi vermeme (166/1), Kanununun 167/2. maddesinde belirtilen kişilerin zararına işlenmesi halinde şikayete tabi ve uzlaşma kapsamında.

23- Açığa imzanın kötüye kullanılması (209/1); birinci fıkra şikayete tabi ve uzlaşma kapsamında.

24- Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali (233/1); birinci fıkra şikayete tabi ve uzlaşma kapsamında.

25- Ticari sır, müşteri sırrı veya bankacılık sırrı niteliğindeki bilgi veya belgeleri açıklama (239); CMK 253/1. madde uyarınca 4. fıkra hariç, maddenin tamamı uzlaşmaya tabidir

26- Yabancı devlet temsilcilerine karşı hakaret (342/2), şikayete bağlı ve uzlaşma kapsamındadır.

D. ÖZEL KANUNLARDAKİ UZLAŞMAYA TABİ SUÇLAR

1- 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında KHK ; 73/A maddesinin ilk fıkrasının a, b, c, bentlerindeki suçlar şikayete ve uzlaşmaya tabidir. Aynı maddenin 3. fıkrasındaki suçun zarar göreni ve şikayete hakkı olanlar kamu tüzel kişileri (Enstitü ve Esnaf Odaları ile Ticaret Borsaları Birliği ve Ticaret Odaları, Tüketici Dernekleri) olduğundan, 3. fıkra uzlaşmaya tabi değildir.

2- 554 sayılı Endüstriyel Tasarımların Korunması Hakkında KHK; 48/A maddesinin ilk fıkrasının a, b, c, bentlerindeki suçlar şikayete ve uzlaşmaya tabidir. Aynı maddenin 3. fıkrasındaki suçun zarar göreni ve şikayete hakkı olanlar kamu tüzel kişileri (Enstitü ve Esnaf Odaları ile Ticaret Borsaları Birliği ve Ticaret Odaları, Tüketici Dernekleri veya hakları ihlal edilen diğer kamu tüzel kişileri) olduğundan, 3. fıkra uzlaşmaya tabi değildir.

3- 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında KHK ; 24/A maddesinin ilk fıkrasının a, b, c, bentlerindeki suçlar şikayete ve uzlaşmaya tabidir. Aynı maddenin 3. fıkrasındaki suçun zarar göreni ve şikayete hakkı olanlar kamu tüzel kişileri (Enstitü ve Esnaf Odaları ile Ticaret Borsaları Birliği ve Ticaret Odaları, Tüketici Dernekleri veya hakları ihlal edilen diğer kamu tüzel kişileri) olduğundan, 3. fıkra uzlaşmaya tabi değildir.

4- 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında KHK ; 61/A maddesinin ilk fıkrasının a, b, c, bentlerindeki suçlar şikayete ve uzlaşmaya tabidir. Aynı maddenin 3. fıkrasındaki suçun zarar göreni ve şikayete hakkı olanlar kamu tüzel kişileri (Enstitü ve Esnaf Odaları ile Ticaret Borsaları Birliği ve Ticaret Odaları, Tüketici Dernekleri veya hakları ihlal edilen diğer kamu tüzel kişileri) olduğundan, 3. fıkra uzlaşmaya tabi değildir.

5- 1447 sayılı Ticari İşletme Rehni Kanunu ; 5728 sayılı Kanunla değişik 12. maddesindeki suç anılan değişiklikten önce olduğu gibi sonra da şikayete ve uzlaşmaya tabidir.

6- 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu ; 80/2. maddedeki suç şikayete ve uzlaşmaya tabidir.

7- 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşlaltırılması Hakkında Kanun ; 14/3. maddesindeki suç şikayete ve uzlaşmaya tabidir.

8- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ; 5728 sayılı Kanunla değişik 71 ve 72. maddelerindeki suçlar, 75. maddedeki şikayet koşulu nedeniyle uzlaşmaya tabidir. Ancak, 75/2. maddede belirtildiği üzere zarar görenin kamu tüzel kişisi olduğu hallerde uzlaşma hükümleri uygulanmaz. Ayrıca 71/son maddesindeki etkin pişmanlık niteliğindeki düzenleme nedeniyle bu fıkra kapsamındaki suçlar uzlaşmaya tabi değildir.

9- 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ;

- a) 64. maddedeki haksız rekabet suçu şikayete ve uzlaşmaya tabidir. Ancak, aynı Kanunun 58/3. maddesi uyarınca suçtan zarar göreninin kamu tüzel kişileri olduğu hallerde uzlaşma hükümleri uygulanamaz.
- b) 1469. maddedeki; gemi adamlarının görevi yapmama suçları şikayete ve uzlaşmaya tabidir.
- c) 1470. maddedeki, gemi adamlarının disiplin yetkisini kötüye kullanma suçu, şikayete ve uzlaşmaya tabidir.

10- 5042 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait Islahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun; 66. maddesi, (c) bendi hariç şikayete ve uzlaşmaya tabidir. 66/c maddesinin mağduru Devlet olup, 5728 sayılı Kanundan önce şikayet hakkının Bakanlık ve ticaret, sanayi odaları vb. kamu tüzel kişilerine de ait olduğu belirtilmekteydi, anılan kanun değişikliği ile bu bent şikayete tabi olmaktan da çıkartılmıştır.

II. UZLAŞMA KAPSAMI DIŞINDA KALAN SUÇLAR

A. Genel Olarak

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun yürürlüğe girdiği 1 Haziran 2005 tarihi itibarıyla, TCK 73/8 ve CMK 253. maddelerindeki düzenlemeler uyarınca, bir suçun uzlaşma kapsamına girmesi için, şikayete tabi bulunması yeterli görülmüş, yalnızca önödemeye tabi suçlar ile zarara göreni kamu tüzel kişisi olan suçlar kapsam dışında tutulmuştu. Bu nedenle, gerek 1 Haziran 2005 tarihinden sonra işlenen ve gerekse TCK 7/2. maddedeki sanık lehine uygulamaya ilişkin hükmün yansıması dolayısıyla bu tarihten önce işlenmiş bulunan şikayete tabi suçlar hakkında uzlaşma hükümlerinin uygulanması gerekmekteydi. Ancak, 5560 sayılı Kanunla yapılan değişiklik

sonrasında, CMK 253. madde uyarınca, yine kural olarak şikayete tabi olan suçların tamamı uzlaşmaya tabi kılınmıştır. Fakat bunlardan cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ile etkin pişmanlık hükümlerine yer veren suçlar uzlaşma kapsamı dışında tutulmuştur. 5560 sayılı Kanun değişikliği, önödeme suçları ve zarar göreni kamu tüzel kişileri olan suçları da önceden olduğu gibi uzlaşma kapsamı dışında tutmuştur.

5560 sayılı Kanun değişikliği sonrasında, etkin pişmanlık öngörülen suçlar ile cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, şikayete tabi olsalar dahi, uzlaşmaya tabi değildirler. Buna karşın 5237 sayılı TCK'nın 7/2. maddesi uyarınca, 5560 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 19.12.2006 tarihinden önce işlenen bu tür suçların yine uzlaşmaya tabi olacağı düşünülmelidir.

Açıklanan kanuni düzenlemeler nedeniyle; aşağıdaki suçlar, uzlaşmaya tabi suçlara temas etse veya şikayete tabi olsa dahi uzlaşma kapsamı dışındadır.

B. Uzlaşmaya Tabi Bulunmayan Suçlar

1. Suçtan zarar göreni kamu tüzel kişisi olan suçlar : 5560 sayılı Kanunla değişik CMK'nın 253/1. maddesinde de, "*şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören gerçek veya özel hukuk tüzel kişisinin uzlaştırılması girişiminde bulunulur*" ifadesi yer almıştır. Şikayete ve uzlaşmaya tabi olduğu halde, mağdur veya zarar göreni kamu tüzel kişisi olan suçlar uzlaşma kapsamına girmemektedir. Uzlaşmanın uygulanabilmesi için mağdurun gerçek kişi olması ya da suçtan dolayı bir özel hukuk tüzel kişisinin zarar görmesi zorunludur.¹⁴ Dolayısıyla, suçtan zarar görenin kamu hukuku tüzel kişisi olması durumunda, fiil uzlaşma kapsamında bulunsun dahi uzlaşma olanağı bulunmamaktadır.

Mağdur, haksızlığa uğrayan gerçek kişileri ifade etmektedir. Tüzel kişiler 5271 sayılı CMK sisteminde yalnızca zarar gören olarak adlandırılabilirler.

Zarar gören, suç oluşturan fiil dolayısıyla hak veya menfaati zarar gören kişidir. Gerçek veya tüzel kişi olabilir.

Kamu hukuku tüzel kişileri, kamu otoritesine sahip olan ve kamu hizmeti yürüten tüzel kişilerdir. Bunlar; *kamu idareleri* ile *kamu kurum ve kuruluşlarıdır*. Türk Ceza Kanununda suçtan zarar göreninin kamu tüzel kişisi olduğu ve bu nedenle uzlaşmaya tabi bulunmayan iki örnek bulunmaktadır;

- a. Yabancı devlet başkanına karşı suç (340/2), fiilin şikayete bağlı olması durumunda ilgili devletin şikayeti aranmaktadır. Bu suç şikayete bağlı olmakla, uzlaşmaya da tabi olduğu düşünülebilir ise de, şikayet yetkisinin devlete tanınmış olması nedeniyle, zarar göreni özel hukuk tüzel kişisi olmadığından, uzlaşma kapsamında olmayacağı kabul edilmelidir.
- b. Yabancı devlet bayrağına karşı hakaret (341/2). Anılan suç şikayete bağlı olduğu için, uzlaşmaya da tabi olduğu düşünülebilir ise de, şikayet yetkisinin devlete tanınmış olması nedeniyle, zarar göreni özel hukuk tüzel kişisi olmadığından, uzlaşma kapsamında olmayacağı kabul edilmelidir

1- Şikayete tabi cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ;

- a. Cinsel saldırı ; TCK madde 102/1,

¹⁴Yeni TCK ve CMK sistemi bakımından mağdurun ancak gerçek kişi olacağı, tüzel kişilerin ise suçtan zarar gören sıfatını taşıdıkları ifade edilmektedir; Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2006, s. 190,191; Artuk/Gökçen/Yenidünya, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 7. Bası, Turhan Yayınevi, Ankara 2006, s. 23.

- b. Reşit olmayanla cinsel ilişki, TCK madde 104/1,
 - c. Cinsel taciz, TCK madde 105/1
- 2- **Önödemeğe tabi suçlar (TCK m.75/1)** : Türk Ceza Kanunundaki önödemeğe bağlı suçlar (TCK 182/1-1.c. ; 289/3) zaten şikayete de tabi olmadıklarından önödemeğe tabi değildirler. Özel yasalarda yer alıp önödemeğe tabi olan ve ayrıca şikayete de bağlı bulunan suçlar ise, TCK 75/1. madde dolayısıyla uzlaşma kapsamı dışında kalmıştır.
- 3- **Etkin Pişmanlık hükümlerine yer veren suçlar** : Etkin pişmanlık, failin eyleminin haksız sonuçlarını kısmen veya tamamen gidermeye yönelik çaba göstermesini ifade eder.¹⁵ Etkin pişmanlık mahiyetinde kimi özel yasalarda veya Ceza Kanununda hükümler bulunmaktadır. Ancak bunların çoğu zaten şikayete tabi olmadığından, uzlaşmaya da tabi değildir. Buna karşın, şikayete tabi olan ve etkin pişmanlık hükümlerini içeren aşağıdaki suçlarda uzlaşma hükümleri uygulanamayacaktır.

Özel yasalardaki etkin pişmanlık hükümleri :

- a. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 354. maddesi, borcun ödenmesine bağlı özel etkin pişmanlık hükmüdür. Bu nedenle İİK'nin şikayete tabi 331, 332, 333/a, 334, 337/a, 338/1, 345/a maddeleri uzlaşmaya tabi değildir.
- b. 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanunun 16. maddesindeki suç, şikayete tabi ise de, 16/b, 16/c maddelerinde çekte yazılı miktarın ödenmesine bağlı özel bir etkin pişmanlık hükmü yer aldığından, uzlaşma kapsamı dışındadır.

Türk Ceza Kanununda şikayete ve etkin pişmanlık hükümlerine yer veren suçlar;

- a. Hırsızlık suçunun "daha az cezayı gerektiren hal" başlığı altında tanımlanan TCK 144. maddesi şikayete tabi ise de, 168. maddedeki etkin pişmanlık hükümleri içerisinde olduğundan uzlaşmaya tabi değildir.
- b. Kullanma hırsızlığı (TCK madde 146) suçu, şikayete tabi ise de, 168. maddedeki etkin pişmanlık hükümleri içerisinde olduğundan uzlaşmaya tabi değildir.
- c. Mala zarar verme suçu (TCK madde 151) şikayete tabi ise de, 168. maddedeki etkin pişmanlık hükümleri içerisinde olduğundan uzlaşmaya tabi değildir.
- d. Güveni kötüye kullanma suçu (TCK madde 155/1) şikayete tabi ise de, 168. maddedeki etkin pişmanlık hükümleri içerisinde olduğundan uzlaşmaya tabi değildir.
- e. Alacağın tahsili amacıyla dolandırıcılık suçu (TCK madde 159) şikayete tabi ise de, 168. maddedeki etkin pişmanlık hükümleri içerisinde olduğundan uzlaşmaya tabi değildir.

III. UZLAŞMANIN SIKÇA UYGULANDIĞI SUÇLAR VE UYGULAMA BİÇİMLERİ

Uygulamada uzlaşmanın sıkça uygulanabildiği suçlar şunlardır;

- 1- TCK 86/1 kapsamındaki yaralama suçları,
- 2- TCK 89. maddesindeki taksirle yaralama suçları,
- 3- TCK 125. maddesindeki hakaret suçları,
- 4- TCK 116. maddesindeki, konut dokunulmazlığını bozma suçu,
- 5- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa aykırılık (m.71,72) suçları.

¹⁵ Özgenç, İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006, s. 509,510.

Ancak bu tür suçlarda uzlaşma uygulamasının uzlaştırmacı atanması biçiminde değil, daha çok tarafların anlaşıklarını bildirerek tutanağa yazılması biçiminde ve 5846 sayılı Kanun uygulamasında ise 'şikayetten vazgeçme' şeklinde gerçekleşmektedir.

Uzlaşma prosedürü, Ceza Muhakemesi Kanunu ve Yönetmelik çerçevesinde yürütülmektedir.

Uzlaşma uygulamasında ilk işlem; kollukta veya C. savcılığında uzlaşma teklifinde bulunulması ile başlamaktadır. Bu teklife olumsuz cevap verilirse soruşturma sürdürülüp, gereken karar verilmektedir. Uzlaşma teklifi iki tarafça da olumlu karşılanmış ise, bu kez C. savcısı tarafından uzlaştırmacı atanması gerekmektedir. Ancak, tarafların C. savcısı tarafından uzlaştırılması veya bizzat uzlaşan iki yanın, uzlaşma belgesiyle C. savcısına başvurmaları da mümkündür.

Uzlaştırmacı, dosyadan ilgili belge örneklerini alıp konuyla ilgili C. savcısından bilgi de alarak görevine başlamaktadır. Uzlaştırmacı, önce taraflarla ayrı görüşmeler yapıp, onları uzlaşma görüşmeleri için hazırlamakta, sonra birlikte belirledikleri yer ve zamanda müzakere yapılmaktadır. Bir müzakerede sonuç alınamazsa, müzakere tekrarlanmakta ve anlaşma sağlandığında, ayrıntılarının yazıldığı metin taraflarca imzalanmaktadır. Uzlaştırmacı, uzlaşma süreci ve varılan anlaşmayı içeren raporunu C. savcısına sunmak suretiyle görevini tamamlamaktadır.

C. savcısı, uzlaştırmacının raporunda saptanan uzlaşmayı hukuka aykırı bulmadığı takdirde onaylamakta ve edim tamamen ödenmişse uzlaşmaya dayalı olarak kovuşturmaya yer olmadığı kararı vermektedir.